

СИЛАБУС SYLLABUS	Ціноутворення	
	Pricing	
Шифр за ОП Code in Degree Programme	Спецкурс за вибором	
Освітній рівень Level of Education	Бакалаврський (перший)	
	Bachelor's (first)	
Галузь знань Field of Knowledge	20	Аграрні науки та продовольство Agricultural sciences and food□
Спеціальність Field of Study	205	Лісове господарство Forestry
Освітня програма Degree Programme	Лісове господарство	
	Forestry	

Силабус освітньої компоненти «Ціноутворення» для здобувачів вищої освіти ступеня «Бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Лісове господарство» спеціальності 205 «Лісове господарство». Березне. НСІ НУВГП. 2023. 14 стор.

ОП на сайті інституту: <https://nsi.nuwm.edu.ua/index.php/files/195/-/471/-----2022-.pdf>

Розробник силабусу: *Грицюк І. І., старший викладач кафедри гуманітарних та загальнотехнічних дисциплін*

Силабус схвалений на засіданні кафедри гуманітарних та загальнотехнічних дисциплін НСІ НУВГП
Протокол №8 від “31” серпня 2023 року

Завідувач кафедри: Вибойчик О.О.,
старший викладач

_____
(підпис)

Керівник (гарант) ОП: Фізик І.В., кандидат
сільськогосподарських наук, доцент
директор НСІ НУВГП

_____
(підпис)

Схвалено науково-методичною радою з якості НСІ НУВГП
Протокол № 1 від “01” вересня 2023 року

Голова науково-методичної ради з якості НСІ: Фізик І.В.,
кандидат сільськогосподарських наук, доцент,
директор НСІ НУВГП

_____
(підпис)

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
ЦІНОУТВОРЕННЯ	
ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	<i>бакалавр</i>
Освітня програма	<i>Лісове господарство</i>
Спеціальність	<i>205 «Лісове господарство»</i>
Рік навчання, семестр	<i>4 рік навчання, 8 семестр</i>
Кількість кредитів	<i>3 кредити ЄКТС</i>
Лекції:	<i>16 год. – денна форма 4 год. – заочна форма</i>
Практичні роботи:	<i>14 год. – денна форма 4 год. - заочна форма</i>
Самостійна робота:	<i>60 год – денна форма 82 – заочна форма</i>
Курсова робота:	<i>немає</i>
Форма навчання	<i>денна/заочна</i>
Форма підсумкового контролю	<i>залік</i>
Мова викладання	<i>українська</i>

ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗРОБНИКА (ІВ)

Лектор

*Грицюк Ірина Іванівна, заступниця
директора з навчальної роботи, старша
викладачка кафедри лісівництва
Надслучанського інституту НУВГП*

Профіль на сайті
інституту

<https://nsi.nuwm.edu.ua/index.php/struktura-lis/kafedra-lis/kolektyv-kafedry-lisivnytstva/hrytsiuk-iryna-ivanivna>

ORCID

<https://orcid.org/0000-0003-4682-1106>

Як комунікувати

i.i.hrytsiuk@nuwm.edu.ua

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Мета та завдання

Мета вивчення дисципліни - формування у здобувачів вищої освіти комплексу знань з теоретичних та методологічних основ ціноутворення, оволодіння ними прийомами розробки цінової політики і стратегії, методами розрахунків внутрішніх, зовнішньоторговельних, світових, оптових і роздрібних цін, цін міжнародних контрактів та ін.

Завдання дисципліни: засвоєнні здобувачами вищої освіти системних знань щодо політики формування цін, показу взаємозв'язку ціноутворення з іншими елементами маркетингової політики фірми.

Предмет дисципліни – відносини, що виникають у процесі формування цін на продукцію та послуги підприємств.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни.

В результаті вивчення дисципліни «Ціноутворення» студент повинен оволодіти теоретичними знаннями щодо:

- ✓ загальної характеристики системи цін, їх основних видів та функцій;
- ✓ складу ціни та формування її елементів – концепцій та методів ринкового ціноутворення;
- ✓ особливостей установалення цін на зовнішньому ринку;
- ✓ методології розробки цінової політики та стратегії підприємства;
- ✓ цілей та методів державного регулювання цін, його впливу на економічні процеси;
- ✓ особливостей ціноутворення у галузях матеріального виробництва та у сфері послуг.

Після вивчення дисципліни здобувач вищої освіти повинен уміти:

- ✓ застосовувати на практиці знання щодо формування цінової політики і стратегії підприємства;
- ✓ знати інструментарій, потрібний для виробки ефективних цінових рішень.;
- ✓ обирати методи ціноутворення в залежності від ринкових умов, сфери і цілей діяльності підприємства;
- ✓ ефективно використовувати ці методи на практиці.

Посилання на розміщення освітнього компонента на навчальній платформі Moodle, на платформі освітніх програм та їхніх освітніх компонентів

<https://md.lis.institute/course/view.php?id=71>

**Передумови вивчення*
(місце освітнього компонента в структурно-логічній схемі)**

Для вивчення дисципліни є теоретичні знання та практичні навички з дисциплін: основи фахової підготовки, документознавство у ЛГ, бухгалтерський облік.

Компетентності

1. Загальні:
2. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
4. Цінування та повага до різноманітності та мультикультурності.
5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
8. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.
9. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
10. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
11. Прагнення до збереження навколишнього середовища.
12. Навички здійснення безпечної діяльності.

Фахові:

1. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
2. Здатність застосовувати знання і уміння лісівничої науки й

практичний досвід ведення лісового господарства

3. Здатність проводити лісівничі вимірювання та дослідження.
4. Здатність використовувати знання й практичні для аналізу біологічних явищ і процесів, біометричної обробки дослідних даних та їх математичного моделювання.
5. Здатність аналізувати стан дерев, лісостанів, особливості їх росту і розвитку на основі вивчення дослідних даних, літературних джерел та нормативно-довідкових матеріалів.
6. Здатність вирішувати поставлені завдання зі створення насаджень, їх вирощування та формування на основі вивчення літературних та нормативних джерел передового виробничого досвіду.
7. Здатність вибрати типове обладнання та інструменти для вирішення сформульованого завдання, а також оцінити економічну ефективність його виконання.
8. Здатність вирішувати поставлені завдання з інвентаризації лісів, оцінювати лісові ресурси та продукцію.
9. Здатність вирішувати поставлені завдання з мисливства та забезпечувати ведення мисливського господарства в лісовому фонді. Здатність розробляти проектну документацію, зокрема описи, положення, інструкції та інші документи.
10. Здатність організовувати роботу малих колективів виконавців.
11. Здатність планувати й реалізовувати ефективні заходи з організації господарства, підвищення продуктивності насаджень та їх біологічної стійкості, ощадливого, на екологічних засадах, використання лісових ресурсів.
12. Екологічні мислення і свідомість, ставлення до природи як унікальної цінності, що забезпечує умови проживання людства, особиста відповідальність за стан довкілля на місцевому регіональному, національному і глобальному рівнях

Програмні результати навчання (ПРН). Результати навчання (РН)*

ПРН 4. Володіти базовими гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення лісового господарства.

ПРН 7. Застосовувати законодавчі акти, нормативно-довідкові матеріали, організаційно-управлінську документацію з організації та ведення лісового і мисливського господарства, знання з економіки та права для забезпечення ефективної виробничої діяльності.

ПРН 12. Інтегрувати та удосконалювати виробничі процеси ведення лісового господарства відповідно до чинних вимог.

ПРН 14. Виконувати чітко та якісно професійні завдання, удосконалювати технологію їх виконання та навчати інших.

ПРН 15. Впроваджувати розроблені проектні рішення у виробництво та забезпечувати ведення лісового господарства на засадах наближеного до природи лісівництва.

ПРН16. Організувати результативні та безпечні умови праці.

Структура та зміст освітнього компонента	
Лекції – 18/6 год. Практичні 14/4 год. Самостійна робота 54/80 год.	
Методи та технології навчання	Лекції, презентації, обговорення, ситуаційні задачі, практичні заняття
Засоби навчання	Мультимедійне обладнання, комп'ютерна техніка для опрацювання практичних робіт, інтерактивна дошка, пошук та аналіз інформації в мережі Інтернет
ЛЕКЦІЙНІ ТА ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	
Кількість годин, результати навчання, література	Зміст тем
Змістовий модуль I. Теоретичні основи ціноутворення	
<p>Вартість товару і її грошове вираження. Індивідуальна і суспільна вартість товару. Закон цін. Відхилення ціни від вартості і фактори, що спричиняють відхилення. Економічна вартість як основа ціни реалізації (ринкової ціни). Функції цін в ринковій економіці: облікова, балансування попиту та пропозиції, стимулююча, розподільча, оптимізація розміщення виробництва.</p> <p>Закон попиту. Закон пропозиції. Формування ціни ринкової рівноваги. Графічне зображення ціни ринкової рівноваги. Фактори, що впливають на розмір ціни (зовнішні та внутрішні). Врахування зовнішніх і внутрішніх факторів маркетингового середовища при встановленні цін. Принцип обґрунтованості ціни. Принцип гнучкості ціноутворення у забезпечення пристосування ціни до умов ринку.</p> <p>Дослідження ринку при встановленні цін: кон'юнктура і конкурентність ринку. Фактори, що впливають на тип ринку за ознакою ступеню конкурентності. Залежність ціноутворення від конкурентності ринку збуту: між можливістю реалізувати самостійну цінову політику до орієнтації на рівень ринкових цін Особливості ціноутворення на ринку вільної конкуренції, на ринку монополістичної конкуренції, на монопольному ринку.</p> <p>Види цін за різними ознаками класифікації: за сферою обігу, за галузевою приналежністю, за часом дії, за правом встановлення, за врахуванням умов поставки, за використанням в обліку та статистиці. Принципи диференціації цін. Диференціація цін за географічним принципом формування та за споживачами. Включення базової умови реалізації товару в ціну (види франко в ціні) згідно з ІНКОТЕРМС. Ціни планових розрахунків. Контрактні ціни. Довідкові ціни. Знижки і надбавки до цін, їх призначення, розрахунок та основні види.</p>	
Лекцій – 1/1 год. Практ. – 0/0 год. Сам.роб. – 4/4 год.	Тема 1. Ціна і її сутність, функції цін в економіці
Лекцій – 1/0 год. Практ. – 0/0 год. Сам.роб. – 4/4 год.	Тема 2. Принципи ринкового ціноутворення

Лекцій – 1/0 год. Практ. – 0/1 год. Сам.роб. – 3/6 год.	Тема 3. Ціноутворення на ринках різних типів
Лекцій – 2/0 год. Практ. – 1/0 год. Сам.роб. – 4/6 год.	Тема 4. Система цін
Змістовий модуль II. Структура ціни	
<p>Собівартість продукції : сутність і класифікація витрат за різними ознаками. Калькулювання собівартості по елементах витрат і по статтях витрат. Розподіл собівартості продукції на прямі і непрямі витрати. Прямі (змінні) витрати і їхній склад. Непрямі (умовно-постійні) витрати, їхній склад. Визначення загального розміру умовно постійних витрат по підприємству в цілому і в одиниці продукції згідно прийнятої бази розподілу (прямим витратам, прямим матеріальним витратам, прямій заробітній платі з нарахуваннями). Норматив умовно-постійних витрат у ціні.</p> <p>Поняття прибутку. Необхідний (цільовий) прибуток для забезпечення конкурентноздатності підприємства. Визначення загального розміру необхідного (цільового) прибутку для підприємства методом прямого розрахунку річних планових грошових фондів підприємства, які утворюються з прибутку, та методом цільової дохідності капіталу. Розподіл загального цільового прибутку в ціну одиниці продукції. Норматив прибутку в ціні одиниці продукції. Загальна схема розрахунку ціни виробництва продукції (послуг). Визначення мінімального та оптимального обсягу виробництва і обсягу реалізації на основі методу розрахунку порогу беззбитковості.</p> <p>Відпускна ціна виробника. Податки в цінах: ПДВ, акцизний збір. Ціна реалізації оптової торгівлі. Націнка оптової торгівлі (збутова націнка) і її структура. Структура роздрібної ціни. Націнка роздрібної торгівлі (торгова націнка) і її структура.</p>	
Лекцій – 1/1 год. Практ. – 0/0 год. Сам.роб. – 4/6 год..	Тема 1. Витрати у структурі ціни виробництва
Лекцій – 2/1 год. Практ. – 0/0 год. Сам.роб. – 4/8 год.	Тема 2. Прибуток у структурі ціни виробництва
Лекцій – 2/0 год. Практ. – 1/1 год. Сам.роб. – 5/8 год.	Тема 3. Структура ціни реалізації та її розрахунок
Змістовий модуль III. Цінова політика підприємства	
<p>Необхідність і задачі державного регулювання цін. Повноваження органів влади в регулюванні цін. Область державного регулювання цін у ринковій економіці і її залежність від стабільного розвитку господарства країни. Прямі і непрямі методи державного регулювання цін. Методи</p>	

прямого регулювання цін: фіксовані ціни, регулювання рівня рентабельності і розміру ціни, обмеження торгової націнки, декларування цін. Бюджетно-фінансові методи непрямого регулювання цін. Законодавча основа державного регулювання цін в Україні. Розподіл повноважень по встановленню цін між органами виконавчої влади. Державний контроль за цінами.

Сутність цінової політики підприємства. Принципи цінової політики. Гнучкість цінової політики підприємства. Пасивна й активна цінова політика підприємства. Види цінової політики підприємства: диференційованого ціноутворення, конкурентного ціноутворення, асортиментного ціноутворення, трансфертного ціноутворення. Цінова політика як елемент маркетингової політики підприємства. Поточне (оперативне) регулювання цін - цінова тактика підприємства на ринку. Методи цінового реагування на поточну ринкову ситуацію.

Цілі цінової політики підприємства, їх зв'язок з маркетинговими цілями підприємства на ринку. Основні види цінових цілей підприємства: забезпечення виживання підприємства на ринку; забезпечення довгострокової прибутковості підприємства; максимізація прибутку на довгостроковому чи короткостроковому часовому інтервалі; збільшення обсягу продажу; завоювання нового ринку збуту; досягнення цінового лідерства. Вибір цінової стратегії підприємства по кожному виду товару. Основні цінові стратегії підприємства на ринку.

Лекцій – 2/1 год.
Практ. – 1/0 год.
Сам.роб. – 5/8 год.

Тема 1. Державне регулювання цін в ринковій економіці

Лекцій – 1/1 год.
Практ. – 0/0 год.
Сам.роб. – 4/6 год.

Тема 2. Цінова політика підприємства

Лекцій – 1/0 год.
Практ. – 0/1 год.
Сам.роб. – 4/6 год.

Тема 3. Цінова стратегія підприємства на ринку

Змістовий модуль IV. Методи встановлення цін

Методи встановлення цін відповідно до цілей цінової стратегії підприємства на ринку. Витратне і ціннісне (маркетингове) ціноутворення. Методи витратного ціноутворення: методи надбавок на основі повних витрат виробництва і різних підходів до визначення цільового прибутку; метод «система стандарт-кост»; метод варіантного розрахунку ціни на основі беззбитковості та забезпечення цільового прибутку. «Ціннісні» методи ціноутворення: метод споживчої оцінки (з орієнтацією на попит); метод орієнтації на рівень поточних ринкових цін; метод наслідування лідера; метод визначення маржинального прибутку (на основі калькулювання лише прямих витрат). Сутність нормативно-параметричного ціноутворення. Параметричний ряд продукції. Нормативно-параметричні

та параметричні методи встановлення ціни.

Поняття життєвого циклу товару на ринку (ЖЦТ) і його графічне зображення. Стадії ЖЦТ на ринку : розробка товару, виведення товару на ринок, ріст обсягу продажу, насичення ринку товаром, спад обсягів продажу. Встановлення ціни на кожній стадії ЖЦТ в залежності від обраної цінової стратегії. Цінова і нецінова конкуренція.

Структура (елементи) цін експорту та імпорту. Фактори, що впливають на рівень цін експорту. Аналіз рівня експортної ціни: витрати виробництва, рентабельність, ціни в країні - імпортері. Застосування методу поправок при встановленні експортної ціни. Роль антидемпінгового законодавства в захисті національного виробника. Індикативні ціни: призначення і методи встановлення.

Лекцій – 2/1 год.
Практ. – 1/0 год.
Сам.роб. – 5/6 год.

Тема 1. Методи встановлення цін

Лекцій – 1/0 год.
Практ. – 0/0 год.
Сам.роб. – 5/6 год.

Тема 2. Життєвий цикл товару на ринку

Лекцій – 1/0 год.
Практ. – 2/1 год.
Сам.роб. – 5/6 год.

Тема 3. Встановлення цін на експортну продукцію

Форми та методи навчання

Викладання дисципліни передбачає використання новітніх освітніх технологій, спрямованих на підвищення зацікавленості здобувачів вищої освіти в вивченні курсу, оволодінні теоретичними та практичними знаннями з предмету. Для активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти при вивченні дисципліни здійснюються проблемні лекції (за участю здобувачів вищої освіти), презентації (лекцій/семінарів), кейси (оцінка теорії через практичні аспекти), робота в малих групах та семінари-дискусії, що використовують мультимедійне техніко- програмне забезпечення

Практичні заняття передбачають виконання завдань за індивідуальними вихідними даними. У контексті практичних робіт застосовуються пошукові інтернет-системи та прикладні комп'ютерні програми Microsoft Office і Google for Education. Здобувачі ВО всіх форм навчання мають доступ до навчальних матеріалів, методичного забезпечення та інструкцій щодо самостійного опрацювання тем курсу на платформі Moodle та цифрового репозиторію НСІ НУВГП.

Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

-технічні засоби навчання: мультимедійне обладнання, ноутбук;
-програмне забезпечення: MS Windows, MS Office, доступ до Інтернет;
-програмне забезпечення: система дистанційного навчання Moodle, Google for Education.

Порядок оцінювання програмних результатів навчання/результатів навчання

Для досягнення цілей та завдань курсу здобувачам потрібно засвоїти теоретичний матеріал та здати модульні контролі знань, а також вчасно виконати та захистити практичні роботи. В результаті можна отримати такі обов'язкові бали: – 60 балів - за вчасне виконання і захист практичних робіт та інших поточних завдань (самостійна робота), що становить поточну складову оцінки; – 40 балів – модульні контролі (20+20). Всього 100 балів. Поточне оцінювання та проведення контрольних заходів у межах курсу відбувається згідно нормативних документів НСІ НУВГП: Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень студентів Надслучанського інституту НУВГП https://nsi.nuwm.edu.ua/index.php/files/195/-/473/-----_.pdf; Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та роботу екзаменаційної комісії https://nsi.nuwm.edu.ua/index.php/files/195/-/271/-----_.pdf

Поєднання навчання та досліджень

Студенти мають можливість отримати додаткові бали за виконання індивідуальних завдань практичного характеру, а також можуть бути долучені до підготовки і публікації тез та наукових статей.

Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основні

1. Закон України Про ціни і ціноутворення: від 21.06.2012 р. № 5007-VI
2. Закон України Про захист від недобросовісної конкуренції: від 18.12.2008 р. № 689- VI
3. Закон України Про обмеження монополізму і недопущення недобросовісної конкуренції: від 18.02.1992 р.
4. Про ціноутворення в умовах реформування економіки: Постанова КМ України від 21.10.1994 р. № 733.
5. Положення про Державну інспекцію України по контролю за цінами: Постанова КМ України від 30.03.2012 р. № 236/2012.
6. Положення про державне регулювання цін (тарифів) на продукцію виробничо- технічного призначення, товари народного споживання, роботи і послуги монопольних утворень: Постанова КМ України від 22.02.2005 р. № 135.
7. Верхоглядова Н.І. Основи ціноутворення [Текст] : Навчальний посібник. / Н. І. Верхоглядова, С. Б. Ільїна, Н. А. Іваннікова, Я. Я. Слабко, Ю. В. Лисенко. – К.: Кондор, 2006 р.– 252 с.
8. Захарченко В. І. Методичні основи регіонального ціноутворення на промислову продукцію [Електронний ресурс] / В. І. Захарченко, Н. М. Андрієнко // Економіка: реалії часу. - 2015. - № 2. - С. 201-206. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econrch_2015_2_32
9. Іванюта П.В., Лугівська О.П. Управління ресурсами і витратами: навч. посіб. – 2-ге вид. – К.:ЦУЛ, 2011. – 320 с.
10. Колесников О. В. Ціноутворення: навч. посіб. / Колесников О. В. -3-е вид., випр. та доп. . – К.: ЦУЛ, 2007. – 144 с.
11. Корнєв В.Л. Цінова політика підприємства.-К.: КНЕУ, 2001.
12. Мазур О. Є. Ринкове ціноутворення: навч. посіб./ [Мазур О. Є.]. – К.: ЦУЛ, 2011.- 480с.
13. Основи ціноутворення: підруч./ [Ред. Олійник Д.І., Кириченко О.А., , Денисенко М.П.]. – К.: Професіонал, 2009.- 384 с.
14. Ціни і ціноутворення [Текст] : навч. посіб. / Пінішко В. С., Рудницька О. С., Юсипович О. І. ; Укоопспілка, Львів. комерц. акад. - Л. : Вид-во Львів. комерц. акад., 2013. - 191с.
15. Ціноутворення в умовах ринку: навч. посіб. [Літвінов Ю. І., Останкова Л.А., Літвінова Т. М. та ін.]. – К.: ЦУЛ, 2010.- 400 с.
16. Філіна Г.І. Управління витратами та цінами: навч. посіб. / Філіна Г.І. – К.: Персонал, 2008. – 240с.

Додаткові

17. Афонін А. С. Ціноутворення в бізнесі. – К.: МАУП, 2005. – 234 с.
18. Безкоровайна С.В. Методологія формування цінової політики підприємства //Актуальні проблеми економіки. - 2006. - № 6. - С.31-34.
19. Биншток Ф. И. Ціноутворення. – К.: Либідь, 2007. –187 с.
20. Мазур О.Є. Ринкове ціноутворення: навч. Посібн. : К.: Центр учбової літератури, 2012.480с.
21. Марущак, Володимир Петрович. Державно-правове регулювання:

економіка і ціни :

- монографія / В. П. Марущак, О. В. Юрченко. - Одеса : ВМВ, 2014. - 189 с.
22. Окландер М.А., Чукурна О.Л., Маркетингова цінова політика Навч. Пос. – К.: центр учбової літератури, 2012 -240с.
23. Омецінська І.Особливості формування повної собівартості продукції (робіт, послуг) в управлінському обліку для цілей ціноутворення [Електронний ресурс] / І. Омецінська // Вісник Тернопільського національного економічного університету. - 2018. - Вип. 4. - С. 120-133. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vtneu_2018_4_13
24. Пінішко В.С. Ціни і ціноутворення: навч. посіб. - Л. : Вид-во Львів. комерц. акад., 2013. - 191 с.
25. П'ятак І. В. Ціноутворення та фактори впливу на становлення цінової політики [Електронний ресурс] / І. В. П'ятак // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. - 2012. - № 4. - С. 130-134. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vbumb_2012_4_31
26. Трансфертне ціноутворення: проблеми та перспективи / В. С. Альошкін // Часопис економічних реформ. - 2013. - № 4. - С. 74-79. - Режим доступу:nbuv.gov.ua/UJRN/Cher_2013_4_14
27. Тимофєєва Н. Я. Проблеми ціноутворення в Україні / Н. Я. Тимофєєва // Управління розвитком . - 2014. - № 1. - С. 81-82. - Режим доступу: nbuv.gov.ua/UJRN/Uproz_2014_1_35
29. Чаплінський Ю. Б. Особливості маркетингового ціноутворення на різних типах ринків [Електронний ресурс] / Ю. Б. Чаплінський, С. В. Войчих // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки. - 2018. - Вип. 1-2. - С. 84-90. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchtei_2018_1-2_13

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Складові навчальної дисципліни сприяють формуванню універсальних, корисних для будь-якого виду діяльності (міжпрофесійних) навичок, які дозволяють швидко адаптуватися до нових умов, змінювати сферу зайнятості, вирішувати нестандартні завдання: - допитливість, ініціативність – під час засвоєння теоретичного матеріалу лекційних занять та самостійної роботи для розширення знань із відповідних тем курсу; - цілеспрямованість, наполегливість – під час виконання практичних робіт, а також індивідуальних завдань для отримання додаткових балів; - адаптивність, командна робота – під час дискусійних обговорень тематичних питань курсу; - соціальна обізнаність і відповідальність – як результат урахування організаційних вимог курсу, підтримання зворотного зв'язку та вчасного звітування про виконані види діяльності; - критичне мислення, лідерство, креативність – розуміння, аналіз, пошук вирішення актуальних проблем у розрізі дисципліни та висвітлення результатів під час навчальних занять, участі в конференціях і круглих столах та/або наукових публікаціях; -

самонавчання для професійного та особистісного зростання – як результат виконання самостійної роботи, в тому числі з електронними навчальними ресурсами та інформаційними базами.

Дедлайни та перескладання

Терміни здачі проміжних контрольних модулів та підсумковий контроль (залік) встановлені згідно Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень студентів Надслучанського інституту НУВГП https://nsi.nuwm.edu.ua/index.php/files/195/-/473/-----_.pdf Організація всіх видів навчальної діяльності в межах курсу проводиться згідно Положення про організацію освітнього процесу в Надслучанському інституті НУВГП https://nsi.nuwm.edu.ua/index.php/files/195/-/317/-----_.pdf У випадках виявлення плагіату при виконанні завдання, здобувач не отримує бали і повинен виконати завдання повторно, згідно Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату в НСІ НУВГП https://nsi.nuwm.edu.ua/index.php/files/195/-/274/-----_.pdf

Правила академічної доброчесності

Організація всіх видів навчальної діяльності в межах курсу проводиться згідно Положення про організацію освітнього процесу в Надслучанському інституті НУВГП https://nsi.nuwm.edu.ua/index.php/files/195/-/317/-----_.pdf . У випадках виявлення плагіату при виконанні завдання, здобувач не отримує бали і повинен виконати завдання повторно, згідно Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату в НСІ НУВГП https://nsi.nuwm.edu.ua/index.php/files/195/-/274/-----_.pdf . Студенти НСІ НУВГП повинні дотримуватися Кодексу честі студентів НУВГП <https://ep3.nuwm.edu.ua/4917/> , а викладач Кодексу честі наукових, науково-педагогічних, педагогічних працівників НСІ НУВГП https://nsi.nuwm.edu.ua/index.php/files/195/-/270/-----_.pdf . Більше матеріалів щодо дотримання принципів академічної доброчесності:

- сайт Національного агентства забезпечення якості вищої освіти <https://naqa.gov.ua/>
- сторінка НСІ НУВГП “Академічна доброчесність” <https://nsi.nuwm.edu.ua/index.php/akademichna-dobrochesnist/dokumenty-ta-materialy> .

Вимоги до відвідування

Лекційні та практичні заняття проводяться згідно розкладу в офлайн або онлайн-режимі. Консультації проводяться в онлайн-режимі з використанням Google Meet згідно розкладу консультацій. У разі необхідності - у погоджений зі студентами час. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування, тощо) навчання може відбуватись в онлайн режимі (змішана форма навчання) за погодженням із викладачем. Здобувачі можуть використовувати мобільні телефони та ноутбуки на заняттях, але виключно в навчальних цілях.